

PSYKOLOGIAN KOE 11.3.2015 HYVÄN VASTAUKSEN PIIRTEITÄ

Alla oleva vastausten piirteiden, sisältöjen ja pisteitysten luonnehdinta ei sido ylioppilastutkintolautakunnan arvostelua. Lopullisessa arvostelussa käytettävistä kriteereistä päättää tutkintoaineen sensorikunta.

Psykologian kokeessa arvioinnin keskeisenä perusteena on vastauksen ankkuroiminen empiiriseen, tutkimuspohjaiseen tietoon ja keskeisiin psykologisiin teorioihin. Ihmisen kehitystä, toimintaa ja mielenterveyttä tutkitaan psykologiassa useasta toisistaan täydentävästä näkökulmasta, kuten biologisesta, käyttäytymiseen liittyvästä, kognitiivisesta sekä tunteiden, motivaation ja sosiokulttuurisesta näkökulmasta. Kokelaan tulisi osata luontevasti hyödyntää eri näkökulmista tuotettua tieteellistä tietoa psyykkisten ilmiöiden ja prosessien erittelyssä.

Psykologian kokeessa arvioidaan kokelaiden valmiutta ymmärtää psykologisen tiedon luonnetta ja tiedonmuodostusta, mukaan lukien tutkimusten luotettavuuden ja pätevyyden arviointi. Kokelaita voidaan pyytää arvioimaan ajankohtaisten psykologisten tutkimusten tuloksia ja laatimaan tutkimussuunnitelmia. Psykologian tehtävät voivat edellyttää psykologisten ilmiöiden kuvailemista, arvioimista, pohtimista ja selittämistä sekä erilaisten näkökulmien vertailua. Useassa tehtävässä on myös ainerajat ylittäviä mahdollisuuksia.

Keskeisenä arvioinnin kohteena on se, kuinka syvällisesti kokelas ymmärtää psykologista tietoa, kuinka hän osaa soveltaa sitä ja missä määrin hän pystyy tarkastelemaan sitä kriittisesti. Pelkkä oppikirjatiedon toistaminen ei mahdollista parhaisiin arvosanoihin pääsemistä. Osa tehtävistä edellyttää valmiutta analysoida ajankohtaisia tapahtumia ja ilmiöitä psykologisen tiedon varassa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti kypsyyden osoittamiseen ja psykologisen tiedon hallintaan. Kokelaan tulisi vastata kysymyksiin tehtävänannon mukaisesti. Esitetyt asiat ja väitteet tulisi perustella vastauksessa selkeästi. Arvioinnissa kiinnitetään lisäksi huomiota siihen, kuinka jäsentynyt ja johdonmukainen kokonaisuus vastaus on.

Tehtävä 1

Hyvä vastaus sidotaan nuoruusikään. Siinä nostetaan esiin sekä onnistumista tukevia tekijöitä että mahdollisia riskitekijöitä. Sekä suojaavia tekijöitä että riskitekijöitä voidaan tarkastella eri näkökulmista. Vastaukseen voi hakea näkökulmia esim. kehityspsykologiasta, persoonallisuuspsykologiasta, mielenterveydestä, motivaatiopsykologiasta, sosiaalipsykologiasta, sosiokulttuurisesta tai biologisesta näkökulmasta. Nämä näkökulmat voivat liittyä esimerkiksi nuoruuden kehityshaasteisiin (esim. Erikson), identiteetin kehitykseen (esim. Marcia), nuoruuden ajatteluun (esim. egosentrisyys), kognitiiviseen päättelykykyyn (esim. Piaget), aivojen kehitysvaiheeseen (esim. etuotsalohkon kehitys), yksilöllisiin temperamentin ja persoonallisuuden eroihin, yksilön sosiaalisiin taitoihin, nuoruuden vertaissuhteisiin, motivaatioon tai varhaisiin kiintymyssuhteisiin. Hyvässäkin vastauksessa ei tarvitse käsitellä kaikkia teemoja. Ansiokkaasta vastauksesta on kuitenkin käytävä ilmi vastaajan monipuolinen ymmärrys nuoruuden kehityksestä ja yksilön kehityshistorian merkitys muutostilanteissa.

3 p. Kokelas esittää vastauksessaan joitain psykologisesti mielekkäitä suojaavia tekijöitä ja riskitekijöitä.

5 p. Kokelaan vastauksessa käsitellään sekä yksilöön että hänen kehityshistoriaansa liittyviä tekijöitä. Esitellyt suojaavat tekijät ja riskitekijät sidotaan olemassa olevaan psykologiseen tietoon. Ansiokkaassakaan vastauksessa ei tarvitse käsitellä kaikkia alueita, mutta vastauksesta on käytävä ilmi kokelaan monipuolinen ymmärrys nuoruuden kehityksestä ja yksilön kehityshistorian merkityksestä muutostilanteissa.

Tehtävä 2

Hyvässä vastauksessa nimetään yksi aivoalue, kuvataan sen toiminnot tavanomaisessa tilanteessa sekä pohditaan sen vaurioiden vaikutusta kognitiivisiin toimintoihin. Kuvassa on esitetty takaraivolohkon, ohimolohkon ja päälaenlohkon alueita, jotka osallistuvat näkö tiedon käsittelyyn. Takaraivolohkossa sijaitseva näköaivokuori vastaanottaa näkö tiedon. Sen eri solut havaitsevat erilaisia piirteitä, esimerkiksi pystysuoria tai vaakasuoria viivoja. Asioiden sijaintia, ”missä”, käsitellään päälaenlohkossa. Ohimolohkossa käsitellään, ”mikä” nähty kohde on. Ansiokkaassa vastauksessa voidaan kuvata tarkemmin esimerkiksi agnosiaa, ts. sitä, että aistimuksesta ei synny merkityksellistä havaintoa tai aiemmin tuttua havaintokohdetta ei tunnisteta.

3 p. Kokelas nimeää yhden aivoalueen (takaraivolohko, ohimolohko tai päälaenlohko), kuvaa sen toiminnot tavanomaisessa tilanteessa sekä pohtii sen vaurioiden vaikutusta kognitiivisiin toimintoihin.

5 p. Kokelas nimeää yhden aivoalueen, käsittelee laajemmin sen toimintoja tavanomaisessa tilanteessa sekä pohtii syvällisemmin sen vaurioiden vaikutusta kognitiivisiin toimintoihin. Ansiokkaassa vastauksessa voidaan kuvata tarkemmin esimerkiksi agnosiaa.

Tehtävä 3

Tehtäväksiänto tarjoaa kokelaalle mahdollisuuden itse valita niiden tietojen ja taitojen alueen, joiden opiskelun yhteydessä siirtovaikutusta arvioidaan. Eri oppiaineiden välisen siirtovaikutuksen tarkastelu suuntaa huomion siihen, kuinka yhden oppiaineen oppiminen saattaa tukea (positiivinen siirtovaikutus) tai rajoittaa (negatiivinen siirtovaikutus) toisen omaksu- mista. Hyvässä vastauksessa tiedostetaan myös, että siirtovaikutus on haastava ja ongelmal- linen ilmiö. Sitä voidaan tarkastella 1) opiskelutilanteiden vastaavuuden, 2) opiskelijan ta- voitteellisen toiminnan tai 3) tiedon luonteen näkökulmasta. Koska lukiolaisen toiminta on varsin tilannesidonnaista, ei ole välttämättä helppoa soveltaa yhdessä oppiaineessa (esim. fysiikan opiskelu) opittua tietoa ja taitoa johonkin toiseen aineeseen (liikunta) tai päinvas- toin. Siirtovaikutus edellyttää sitä, että oppimistilanne ja siirtovaikutustilanne ovat riittävästi toisensa kaltaisia. Onnistunut siirtovaikutus saattaa edellyttää opiskelijalta tietoisia ponnis- tuksia yhdessä oppiaineessa omaksuttujen taitojen venyttämiseksi toiseen soveltuviksi. Yh- dessä oppiaineessa omaksutun käsitteellisen tiedon soveltaminen toisessa on suhteellisesti helpompaa kuin vastaava taitojen oppimiseen tai hiljaiseen tietoon liittyvä siirtovaikutus. Toiminnan automatisoituminen ja ehdollistuminen saattavat kaavamais- ta toimintaa tavalla, joka vaikeuttaa jonkin uuden tilanteen edellyttämän taidon oppimista. Siirtovaikutusta tukee se, että toimintaa harjoitellaan alun perinkin monipuolisissa tilanteissa, esimerkiksi oppiai- neita siltaavissa ilmiöpohjaisissa projekteissa. Jotkut lukiolaiselle tärkeistä tietotaidoista (esimerkiksi opiskelutaidot) ovat luonteeltaan sellaisia, että niitä voidaan soveltaa useissa oppiaineissa.

3 p. Kokelas esittää joitakin psykologiseen tietoon perustuvia näkökohtia ja esimerkkejä siitä, millaista siirtovaikutusta esiintyy valittujen oppiaineiden oppimisen yhteydessä.

5 p. Kokelas esittää suhteellisen monipuolisen ja oivaltavan käsityksen siirtovaikutuksen merkityksestä valittujen oppiaineiden opiskelussa. Vastauksessa siirtovaikutus ankkuroidaan oivaltavasti esimerkiksi kognitiivisen, motivaatiopsykologisen ja sosiokulttuurisen tutkimuk- sen tuloksiin. Vastauksessa tarkastellaan syvällisesti niitä haasteita ja mahdollisuuksia, joita liittyy yhdessä oppiaineessa opittujen tietojen ja taitojen hyödyntämiseen toisessa.

Tehtävä 4

Hyvässä vastauksessa Pinja arvioidaan noin 2–3 vuoden ikäiseksi. Pinjan ikä perustellaan psykologisten teorioiden ja käsitteiden kautta ja vastaus sidotaan annettuun kuvaukseen Pinjan toiminnasta. Pinja osaa puhua jo jonkin verran. Keskimääräistä kielenkehitystä tarkasteltaessa noin 2-vuotiaan voidaan ajatella puhuvan jo lyhyitä lauseita. Kuvaus Pinjan tavasta olla piilossa ja hänen tapansa puhua puhelimesta kuin toinen näkisi saman kuin hän osoittavat Pinjan olevan vielä Piaget'n käsittein esioperationaalisella tasolla (2–7 v) ja vahvasti näkökulmaltaan egosentrinen. Myös kuvaus Pinjasta itseksensä leikin aikana puhuvana tyttönä antaa vihjeen siitä, että hän on Vygotskyn käsittein määriteltynä egosentrisen puheen vaiheessa. Egosentrinen puhe alkaa yleensä muuttua kolmannesta ikävuodesta eteenpäin sisäiseksi puheeksi. Pinjan kuvataan leikkivän pääosin yksin, vaikka alkeelliset jakamisen taidot ovat olemassa. Lisäksi Pinjan leikeissä hiekasta saadaan jo mielikuvituskakkuja, eli asioille tulee symbolinen merkitys. Noin 2–3-vuotiaan leikin tiedetään yleisesti olevan juuri tämänkaltaisessa rinnakkaisleikin vaiheessa, jossa mielikuvitus alkaa tulla esiin. Lisäksi vanhempien havainnot Pinjasta vastoinkäymisistä suuttuvana ja pettyvänä ja toisaalta oman toimintansa onnistumisesta iloitsevana heijastelevat Eriksonin psykososiaalisen kehitysteorian varhaisen leikki-ikä kehitysvaihetta (2–3 v). Tällöin kehityskriisin ratkaiseminen johtaa todellisuutta vastaavaan itsenäisyyteen, kun taas epäonnistuminen johtaa epäilyyn ja häpeään.

3 p. Pinjan ikä arvioidaan oikein ja osataan perustella psykologisen tiedon varassa.

5 p. Pinjan ikä arvioidaan oikein. Annettua kuvausta Pinjasta käytetään laaja-alaisesti ja syvällisesti hyväksi perusteltaessa arvioitua ikää. Perusteet sidotaan vahvasti psykologisiin käsitteisiin ja teorioihin.

Tehtävä 5

Hyvässä vastauksessa motivaation käsite on oikein ymmärretty ja selitetty. Yksilön motiiveja kokonaisuutena sanotaan motivaatioksi, mutta vain osa motiiveista on tietoista. Tiedostamattomat motiivit voivat joskus ohjata ihmisen toimintaa enemmän kuin tiedoiset. Myös tunteet toimivat motiiveina, ja motiivien voimakkuus vaihtelee. Motivaation biologinen tausta liittyy ihmisen perustarpeisiin (nälkään, janoon, seksuaalisuuteen), jolloin puhutaan homeostaattisista motiiveista. Homeostaasia säätelevät eri aivoalueet, mm. hypotalamus. Mielihyvä-palkkiojärjestelmään osallistuvat monet välittäjäaineet ja hormonit. Psykoanalyttisen teorian mukaan motiivien perusenergia on luonteeltaan biologista, ihminen pyrkii tyydyttämään tarpeitaan, kokemaan mielihyvää tai kanavoimaan ns. viettienergiaa johonkin yhteiskunnan kannalta hyväksyttävämpään toimintaan. Hyvässä vastauksessa osataan erotella biologiset tarpeet psyykkisistä ja sosiaalisista tarpeista. Samalla ymmärretään, että elimistön fysiologiseen säätelyjärjestelmään sekä ihmisen yleiseen aktivaatiotasoon vaikuttavat monimutkaisella tavalla monenlaiset psykologiset tekijät sekä sosiaalinen ympäristö. Tässä voidaan viitata esimerkiksi Maslow'n tarvehierarkiamalliin tai Murrayn motivaatioteoriaan. Vastauksessa voidaan esittää esim. syömishäiriöt, seksuaalisuus tai psykologiset riippuvuuskäsitteet havainnollistavina esimerkkeinä monimutkaisesta psykobiologisesta järjestelmästä, joka ohjaa ihmisen toimintaa.

3 p. Kokelas esittää vastauksessaan joitakin keskeisiä asioita motivaation psykologiasta ja siihen liittyvistä biologisista tekijöistä.

5 p. Kokelas käsittelee motivaation syvällisesti monimutkaisena psykologisena ilmiönä, jonka perustana toimivat biologiset mekanismit ja fysiologinen säätelyjärjestelmä. Vastauksessa kuvataan eri aivorakenteiden, hormonitoiminnan sekä hermoston välittäjäaineiden osuutta motivaatioon (aktivoivat ja säätelevät vaikutukset, mielihyvän kokemukset). Motivoitumisen perustaan liittyvät psykologiset tekijät (mm. kiinnostukset, henkilökohtaiset tavoitteet, odotukset ja arvot ja niiden aiheuttamat tunteet) selvitetään monipuolisesti. Lisäksi ymmärretään, että ihmisen korkeammat kognitiiviset toiminnot ja sosiaalinen ympäristö osallistuvat siihen, miten biologiset motiivit ilmentyvät yksilön omissa pyrkimyksissä.

Tehtävä 6

Tehtävä edellyttää tutkimussuunnitelman laatimista, johon liittyy ongelman asettaminen, osanottajien ja osanottajaryhmien määrittelemine, menetelmien valitseminen, tulostanalyysin hahmottaminen ja tutkimuksen merkityksen pohtiminen. Mahdollisena suunnitelmana voisi olla vaikkapa kyselyn käyttäminen kohteena olevan psyykkisen ominaisuuden (esim. masentuneisuus) suhteen eroavien osanottajaryhmien erottamiseksi (alhaiset tai korkeat masennuspisteet). Kyselyn, haastattelujen ja päiväkirjamenetelmän varassa voitaisiin kartoittaa ryhmiin kuuluvien ravinto- ja liikuntatottumuksia ja verrata niitä toisiinsa. Ansiokkaassa suunnitelmassa pohditaan huolellisesti tutkimuksen perusideaa, perustellaan käytettyjä menetelmiä ja kuvataan yksityiskohtaisesti tutkimuksen eri vaiheita. Hyvässä vastauksessa esitetään psykologisesti kiinnostava ja toteuttamiskelpoinen suunnitelma. Siinä pohditaan monipuolisesti sekä tutkimuksen pätevyteen ja luotettavuuteen liittyviä että eettisiä asioita.

3 p. Kokelas esittää auttavan tutkimussuunnitelman, jonka varassa olisi periaatteessa mahdollista tutkia tarkoitettua ilmiötä. Kolmeen pisteeseen pääsee, vaikka suunnitelmassa olisi kokonaisuutena heikkouksia, kunhan joitakin sen osa-alueista on hahmotettu ja kehitelty mielekkäästi.

5 p. Kokelas esittää mielekkään, huolellisesti kehitellyn, toteuttamiskelpoisen suunnitelman ja pohtii siihen liittyviä luotettavuuden, pätevyyden ja eettisyyden ongelmia. Omaperäisten ja kekseliäiden tutkimusajatusten esittämistä pidetään ansiona, vaikka suunnitelmassa muutoin olisi joitakin puutteita.

Tehtävä 7

Tämä on soveltava kysymys ja antaa vastaajalle hyvin paljon vapausasteita. Hyvässä vastauksessa käsitellään psykologian hyödyllisyyttä tulevan opiskelun ja ammatinvalinnan kannalta useasta psykologisesta näkökulmasta, esimerkiksi motivaatio, identiteetti ja persoonallisuus sekä minäpystyvyys. Motivaatio on monille jatko-opintojen kannalta keskeinen asia. Jatko-opintoihin pääseminen on Suomessa vaikeaa, ja motivaatiota tarvitaan, että jaksaa panostaa pääsykokeisiin. Myös identiteetin kehittymiseen liittyvät kysymykset ”kuka olen” ja ”mistä olen kiinnostunut” tukevat ammatinvalintaa. Persoonallisuuspsykologiasta taas esim. lisääntynyt itsetuntemus voi auttaa tulevan opiskelun kannalta. Oppimiseen liittyvät kysymykset voivat auttaa hahmottamaan vahvuuksia opiskelijana ja siten helpottaa tulevan opiskelun suunnittelua. Hyvässä vastauksessa ei tarvitse käsitellä kaikkia näkökulmia, vaan olennaisempaa on vastauksen jäsentyneisyys ja perustelujen oivaltavuus.

3 p. Kokelas esittelee lyhyesti ja oikein joitain psykologiassa opiskeltuja aihepiirejä, joista on ollut hyötyä tulevan opiskelun ja ammatinvalinnan kannalta.

5 p. Kokelas osoittaa vastauksessa tuntevansa esille ottamiinsa aihepiireihin liittyvät psykologiset käsitteet ja teoriat ja osaa soveltaa niitä kokemustensa erittelyyn. Hän osaa oivaltavasti perustella, mitä hyötyä niistä on tulevan opiskelun ja ammatinvalinnan kannalta.

Tehtävä 8

Hyvässä vastauksessa tehtävän aineistoa käytetään luontevasti tukemaan psykologista analyysia kansalaistottelemattomuudesta. Konformistisen sosiaalisen yhteisön odotuksiin sopeutumisen sijasta kansalaistottelemattomuus merkitsee yhteiskunnan asettamien lakien ja ohjeiden tarkoituksellista rikkomista jonkin eettisen tai yhteiskunnallisen tavoitteen toteuttamiseksi. Vastauksessa voidaan pohtia esimerkiksi temperamentin, persoonallisuuden, identiteetin, motivaation, ideologian, sosiaalisen osallistumisen ja maineentavoittelun vaikutuksia kansalaistottelemattomuuteen. Hyvään vastaukseen voi päästä keskittymällä joihinkin valittuihin näkökulmiin, sen sijaan että yrittäisi käsitellä niitä kaikkia. Ansiokkaassa vastauksessa voidaan pohtia aineistoon sisältyvien tapausten yhtäläisyyksiä ja eroja. Molemmat henkilöt tekivät oman hyvinvointinsa uhalla rohkeita eettisiä ratkaisuja, joilla voi olla kauaskantoisia vaikutuksia heidän elämäänsä. Sini Saarelan tapauksessa pitkäaikainen osallistuminen ympäristöaktivismiin on todennäköisesti muovannut hänen persoonallisuuttaan, identiteettiään ja motivaatiotaan. Hänen toimintansa on osa ympäristöaktivismiin perustuvaa kansainvälistä verkostoa (Greenpeace), joten se tarjoaa monenlaisia yhteisöllisiä kokemuksia. Snowden puolestaan teki tiettävästi yksin moraaliset ratkaisunsa, joiden vaikutuksesta hän joutui maanpakoon ja elinkautisen vankeusrangaistuksen uhan alle. Hyvässä vastauksessa voidaan tuoda esiin myös se, että osanottajien psykologisesta profiilista annetaan tehtävässä vain niukasti tietoa.

3 p. Vastauksessa esitetään joitakin oikeansuuntaisia ajatuksia kansalaistottelemattomuuteen liittyvistä yksilö- ja sosiaalipsykologisista tekijöistä. Kokelas ei ainoastaan toistele aineistossa esitettyä informaatiota, vaan kytkee aiheen käsittelyyn auttavasti psykologiseen tietoon.

5 p. Vastauksessa esitetään moniulotteinen, oivaltava ja syvälinen pohdinta kansalaistotelemattomuuteen liittyvistä yksilö- ja sosiaalipsykologisista tekijöistä. Vastauksessa osataan syvälinellällä tasolla kytkeä tehtävässä kuvatut tapaukset psykologiseen tietoon ja kansalaistotelemattomuuteen liittyvien psykologisten tekijöiden yleisempään pohdintaan.

Tehtävä +9

Hyvä vastaus ankkuroidaan selkeästi markkinointiin käsittelemällä siihen liittyviä psykologisia ilmiöitä ja esimerkkejä. Vastauksessa hyödynnetään laaja-alaisesti psykologian eri osa-alueita edustavaa tietoa. Ansiokkaassa vastauksessa huomioidaan, miten psykologia voi olla hyödyksi markkinoinnissa, mutta huomioidaan myös mahdollisia haitallisia tekijöitä (esim. eettisesti kyseenalaiset mainokset). Kehityspsykologisia tekijöitä voidaan pohtia esim. tarkasteltaessa lapsille ja nuorille suunnattua mainontaa (esim. Piaget'n teorian mukainen ajattelun kehitystaso, nuoruuden ajattelun erityislaatu, vertaisryhmien merkitys). Kognitiivisen psykologian osa-alueista esim. muistitoiminnot/unohtaminen (sensorinen muisti, työmuistin kapasiteetti, tiedon siirtyminen pitkäkestoiseen muistiin), oppimisteoriat (esim. sijaisvahvistaminen, mallioppiminen), tarkkaavaisuus (esim. valikoiva tarkkaavaisuus) sekä havaitsemisen (esim. havainnon jäsentymisen periaatteet, aiempien tietojen merkitys havaitsemisessa, kuten huomiovärien käyttö) tarjoavat teorioita ja käsitteitä esim. mainoksien sisältöjen ja visuaalisen ilmeen tarkasteluun. Eemotiopsykologia tarjoaa mahdollisuuden tarkastella, miten eri tunnesisältöjä käytetään markkinoinnissa (esim. mitä tunteita liitetään ennalta vieraisiin asioihin). Persoonallisuuspsykologia tarjoaa mahdollisuuden tarkastella esimerkiksi vaalimainoksien henkilökuvia eri persoonallisuuspiirretyyppien kautta. Markkinointia voi tarkastella myös sosiokulttuurisesta näkökulmasta (esim. omaan kulttuuriin liittyvien tekijöiden huomioiminen ja toisaalta kansainvälisen markkinoinnin käyttö). Sosiaalipsykologia tarjoaa näkökulmia esim. johtajien tai stereotyyppien hyödyntämiseen markkinoinnissa. Myös sosiaalipsykologista tietoa mm. vaikutelman muodostumisesta, asenteista, konformistisuudesta sekä myöntövyöpyyntöstrategioista voidaan soveltaa hyvin vastauksessa. Hyvässä vastauksessa markkinointia tarkastellaan huomioiden eri mediat (esim. tv-mainonta, sanoma- ja aikakauslehdet, verkkomainonta ja mainonta sosiaalisessa mediassa), kohderyhmät (esim. lapset, nuoret, tytöt/pojat) sekä tavoitteet (esim. myynnin edistäminen, asenteiden muuttaminen, äänestäjiin vaikuttaminen).

3 p. Kokelas esittää vastauksessa joitain esimerkkejä siitä, miten psykologista tietoa käytetään markkinoinnissa.

5 p. Kokelas käsittelee vastauksessaan useita eri psykologian osa-alueita tarkasteltaessa psykologisen tiedon käyttöä markkinoinnissa. Vastauksessa huomioidaan jossain määrin sekä mahdolliset hyödyt että haitat.

7 p. Vastaus käyttää laaja-alaisesti ja monipuolisesti psykologian eri osa-alueita tarkastellessaan markkinointia. Kokelas osaa käyttää psykologisia teorioita ja käsitteitä oivaltavasti markkinointiin liittyvien ilmiöiden analyysiin. Hän osaa käsitellä markkinointia moniulotteisesti huomioiden ainakin jossain määrin eri mediat, kohderyhmät sekä tavoitteet. Kokelas pohtii oivaltavasti psykologian markkinointikäytön hyötyjä ja haittoja.

Tehtävä +10

Hyvässä vastauksessa ei toisteta ainoastaan materiaalin teemoja vaan hyödynnetään rinnalla psykologista tietoa siitä, miksi liikunta auttaa ihmistä huoltamaan aivojaan ja psyykkisiä toimintojaan. Vastauksessa voidaan käsitellä esimerkiksi:

- neuropsykologiaa: oheismateriaalin ohella aineenvaihdunta, hormonit, aivojen muotoutuvuus, peilisolut
- havainto- ja kognitiivista psykologiaa: (motoristen) taitojen oppiminen, sisäiset mallit, motivaatio, asiantuntijaksi kehittyminen
- kehityspsykologiaa: temperamentti, taitojen kypsyminen, toimintakyvyn ylläpitäminen
- persoonallisuuden psykologiaa ja mielenterveyttä: persoonallisuuden tukeminen, itsetunto, minäpystyvyys, stressin purkaminen, hallintakeinot (coping ja defenssit)
- sosiaalipsykologiaa: yhteisöllisyys, vuorovaikutus, sosiaalisten suhteiden rakentaminen

Ansiokkaassa vastauksessa voidaan lisäksi pohtia laajemmin niitä prosesseja ja mekanismeja, joiden kautta liikunta auttaa ihmistä huoltamaan aivojaan ja psyykkisiä toimintojaan. Lisäksi ansiokkaassa vastauksessa saatetaan pohtia muitakin näkökulmia liikuntaan, esimerkiksi pakkomielteinen liikkumisen tarve.

3 p. Kokelas keskittyy vastauksessaan käsittelemään joitakin materiaalin teemoja, mutta ei toista ainoastaan tekstin sisältämiä löydöksiä vaan hyödyntää niiden rinnalla psykologista tietoa.

5 p. Kokelas laajentaa vastauksessaan pohdintaa annetun materiaalin ilmiöiden ulkopuolelle esimerkiksi neuropsykologiaan, havainto- ja kognitiiviseen psykologiaan, kehityspsykologiaan, persoonallisuuden psykologiaan ja mielenterveyteen tai sosiaalipsykologiaan.

7 p. Kokelas pohtii laajemmin niitä prosesseja ja mekanismeja, joiden kautta liikunta auttaa ihmistä huoltamaan aivojaan ja psyykkisiä toimintojaan. Ansiokkaassa vastauksessa saatetaan pohtia muitakin näkökulmia liikuntaan, kuten pakkomielteinen liikkumisen tarve.